

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УМОВАХ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

С. В. Хома, О. Ю. Богославець

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
76019, Україна, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15*

З нового року податковим законодавством впроваджено нові правила електронного адміністрування податку на додану вартість (надалі – ПЛВ). При адмініструванні ПЛВ виникає низка питань, що потребують негайного доопрацювання. Зокрема актуальним є узгодження нової системи адміністрування ПЛВ з порядком відображення таких операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

Починаючи з першого звітної періоду 2015 року (січень/ I квартал), податкова звітність з ПЛВ подається до контролюючого органу всіма платниками податку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

Принципово новою вимогою є те, що податковий кредит може бути сформований виключно на підставі податкової накладної, зареєстрованої в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних на суму податку (Σ Накл), обчислену за формулою, зазначеною в пункті 200¹.3 статті 200¹ ПКУ [1].

Для сплати податку на додану вартість до бюджету з рахунку в системі електронного адміністрування ПЛВ необхідно перерахувати з поточного рахунку платника на його рахунок в системі електронного адміністрування ПЛВ, відкритий йому в Казначействі, суму коштів, що дорівнює сумі податкових зобов'язань, задекларованих ним до сплати в бюджет за відповідний звітний (податковий) період.

Наведемо приклад відображення в бухгалтерському обліку операцій, що стосуються системи адміністрування ПЛВ (табл. 1).

Відповідно до п. 9 порядку [2], якщо суми податкового кредиту та залишку на ПЛВ-рахунок буде недостатньо, платник не зможе зареєструвати видану податкову накладну в ЄРПН. Відповідно, його покупець не матиме права на податковий кредит. У такому випадку платник податку передахує на електронний рахунок необхідні кошти з власного поточного рахунка.

З нашої точки зору, електронний рахунок є активом підприємства платника податку, а тому рекомендуємо передбачити введення спеціального субрахунку до рахунку 31 “Рахунки в банках” – для окремого обліку коштів на електронних рахунках, наприклад, 315 – “Електронний рахунок в Лежавній казначейській службі України”, сальдо якого засвідчує право на виписку податкової накладної.

Крім того, необхідно здійснити відкриття субрахунку 641/ЕА “Розрахунок за податком на додану вартість в системі електронного адміністрування” до 64 “Розрахунки за податками і платежами”, сальдо за кредитом якого відображає залишок суми сплаченого податкового кредиту з податку на додану вартість при придбанні товарів, послуг, у тому числі імпорту, що надає право на виписку податкової накладної. Дебетове сальдо

ланого пахунку засвілчує суму податкового зобов'язання за даним податком, що підлягає сплаті за підсумком звітного періоду.

Таблиця 1 – Вілобжаження в бухгалтерському обліку операцій електронного адміністрування ПДВ

Зміст господарської операції	Кореспонденція		Сума, грн
	Дт	Кт	
<i>I. Ситуація, коли коштів на електронному ПДВ-рахунку недостатньо для виписки ПН</i>			
1. Оприбутковано товар від постачальника	28	631	100 000
2. Відображено суму податкового кредиту (за наявності податкової накладної)	641	631	20 000
3. Поповнення електронного рахунку в СЕА	315	641/ЕА	20 000
4. Відвантажено товар покупцю	361	702	360 000
5. Внесення грошових коштів на електронний рахунок	315	311	40 000
6. Відображено розрахунки за податковими зобов'язаннями з ПДВ	702	641	60 000
7. Здійснення розрахунку в СЕА	641/ЕА	315	60 000
8. Здійснено Казначейством перерахування ПДВ до бюджету	641	641/ЕА	40 000
<i>II. Ситуація, коли коштів на електронному ПДВ-рахунку достатньо для виписки ПН</i>			
1. Оприбутковано товар від постачальника	28	631	100 000
2. Відображено суму податкового кредиту (за наявності податкової накладної)	641	631	20 000
3. Поповнення електронного рахунку в СЕА	315	641/ЕА	20 000
4. Відвантажено товар покупцю	361	702	36 000
5. Відображено розрахунки за податковими зобов'язаннями з ПДВ	702	641	6 000
6. Здійснення розрахунку в СЕА	641/ЕА	315	6 000

І. якщо до введення електронного адміністрування з використанням ПДВ-рахунків грошові кошти фактично було потрібно перерахувати до 30 числа місяця, наступного за звітним, то зараз термін сплати ПДВ для підприємства – протягом 15 днів від дати операції. Тобто, коли компанія поставляє товари на умовах відстрочки платежу на кілька місяців, вона фактично депонує на ПДВ-рахунок суму ПДВ, яка підлягає сплаті в бюджет тільки через місяць.

Таким чином, можемо зробити висновок, що на сьогоднішній день система електронного адміністрування ПДВ може призвести до значного погіршення умов ведення бізнесу, створення технічних проблем, до нарахування необґрунтованих штрафних санкцій, додаткових витрат у платників податку, відтік оборотних коштів, що відповідно спровокує ще

більше падіння ВВП, а також породжує нові корупційні схеми з боку фіскальних органів. Сукупність проблем, що досі не вирішені потребують негайного втручання державних органів

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України, прийнятим Верховною Радою із змінами, внесеними згідно із Законами № 482-VIII від 22.05.2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Появдок. затверджений наказом Міністерства фінансів України від 22.09.2014 № 957 “Про затвердження форми податкової накладної та Появдку заповнення податкової накладної” [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1235-14>

УДК 657.1.014

ОБЛІКОВА ТЕОРІЯ: ПОСТУП ЧИ CIRCULUS VITIOSUS ПРОБЛЕМАТИКИ

П.Я. Хомин, Н.І. Синькевич

ТНТУ ім. І.Пулюя, вул. Руська, 56, м. Тернопіль, Україна, 46000, e-mail: p.khomyu@gmail.com

Попри намагання заперечити висновок відомого теоретика бухгалтерського обліку Я. Соколова: “Те, що видається зараз за теорію бухгалтерського обліку, є непотрібною схоластикою, азбучними істинами або оглядом форм рахівництва чи нормативних документів, а глибинні ідеї, постулати й парадокси, що лежать в основі теорії, не розглядаються взагалі, перетворюючи курс теорії в курс без теорії” [4, с. 5], на жаль, вагомих аргументів немає, не дивлячись на лавину захищених дисертацій в тій чи іншій мірі дотичних до облікової проблематики та незліченну кількість монографій, які окремі розторопні автори продукують мало не щоквартально. Бо більшість із них підпадає під визначення М. Пушкаря: “Аналіз публікацій з обліку свідчить про те, що в них немає оригінальних підходів до подальшого розвитку теорії, нових ідей, концепцій, гіпотез, широких узагальнень” [2, с. 9].

Натомість, замість поступу в їхньому дослідженні, маємо спроби звести облікову проблематику до компіляцій сумнівної вартості тверджень, як це сталося, зокрема, з “наріжним каменем облікової системи” – капіталом підприємства [3, с. 73], – от і студіюємо його разом із придуманими в журналістиці метафоричними прикметниками “екологічний”, “інтелектуальний”, “людський”, “соціальний” etc., але не можемо добрати, що ж власне означають такі дефініції. Бо школярське визначення з НП(С)БО 1: “Власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов’язань” якось не з руки вводити в теорію бухгалтерського обліку як тлумачення його найважливішої категорії, тим паче, коли здійсниться марення про “метатеорію, яка є теорією обудови бухгалтерських теорій”. Адже замінивши в ньому прикметник “власний”, приміром, на “інтелектуальний”, отримаємо оксюморон, подібний до застосовуваного